

REGULERINGSBESTEMMELSER

for

STATSREGULERING FOR UTBYGGING AV ULLA-FØRREVASSDRAGENE M. V.

(FASTSATT VED KONGELIG RESOLUSJON AV 13. SEPTEMBER 1974)

Ved kongelig resolusjon 13. september 1974 er bestemt:

- «1. I medhold til vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 fastsettes reguleringsbestemmelser for statsregulering i forbindelse med utbygging av Ulla-Førrevassdragene m. v. i samsvar med Industridepartementets foredrag av 13. september 1974.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringene og overføringene i samsvar med det i ovennevnte foredrag inntatte utkast som gjeldende inntil videre.
3. I medhold av vassdragsloven av 15. mars 1940 § 147 tillates staten ved Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen å ekspropriere de fallrettigheter i Suldalslågen som er nødvendig for utbygging av Hylen kraftverk i henhold til de vedtatte bestemmelser for vannslipping.»

Reguleringsbestemmelser

for statsregulering av Ulla-Førrevassdragene m. v.
(Fastsatt ved kgl. resolusjon 13. september 1974.)

1.

Reguleringsbestemmelsene gjelder i ubegrenset tid, men kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

Dersom vassfall som ikke tilhører staten eller norske kommuner, deltar i reguleringene og overføringene eller blir medeiere i anleggene gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 60 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve disse vassfalleieres andeler i anleggene avstått uten vederlag.

2.

For den øking av vasskraften som innvinnes ved reguleringene og overføringene skal det betales følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1,50 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 7,50 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

For Saurdal og Kvilldal kraftverker skal økingen av vasskraften for en magasinsum av inntil 1 517 mill. m³, beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. For Hylen kraftverk beregnes økingen på grunnlag av påregnelig øking av vassføringen utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med de tidligere gjennomførte reguleringer i Suldalslågen. Ved beregningen av økingen forutsettes det at magasinene utnyttes på en slik måte at vassføringen i lavvassperioden blir så jevn som mulig.

For videre øking av magasin kapasiteten ved bygging av magasin i Blåsjo på 2 200 mill. m³ regnes den ytterligere kraftøking å bli 220 000 nat.-hk.

Hva som i hvert enkelt tilfelle skal anses som innvunnet øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Hvis det blir vedtatt lovendring i vassdragsreguleringsloven, skal avgiften fra denne endrings ikrafttreden beregnes etter de nye regler.

Plikten til å betale disse avgifter inntre-

etter hvert som den innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 18 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av departementet.

4.

Reguleringsanleggenes eier skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig, herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske varepris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist om dette, avgjøres spørsmålet av departementet.

Departementet kan dispensere fra reglene om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranse fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betin-

gelser som utenlandske. Departementet kan dispensere fra denne bestemmelse.

6.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan kraftverket etter nærmere bestemmelse av departementet pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

7.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på regulantens bekostning. Veger, bruer og kaier som anleggenes eier bygger, skal kunne benyttes av almenheten, med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

Ferdslsveger og stier som er i bruk må omlegges dersom de demmes ned eller skades på annen måte.

De stedlige myndigheter skal tas med på råd ved valg av trasé for de forskjellige veganlegg.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å yte et tilskudd en gang for alle på 6 mill. kroner til bygging av vegen Indre Eiane—Vadla.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å forskuttere 12 mill. kroner til bygging av vei fra Vanvikområdet over Løland—Malldal til Sauda.

8.

Anleggenes eier plikter å innbetale til Suldal kommune kr 10 000 000 og til Hjelmeland kommune kr. 10 000 000 som avsettes til et næringsfond for kommunen.

Fondet anvendes etter nærmere bestemmelse av kommunestyret til fremme av næringslivet i kommunen. Vedtekter for næringsfondet skal være undergitt godkjennelse av vedkommende departement.

9.

I.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med an-

leggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar de nødvendige hensyn for å forebygge skader på vilt- og fiskebestandene som berøres av utbyggingene, reguleringene og den øvrige drift av anleggene. Herunder skal konsesjonæren i rimelig grad forebygge fare for tilslamming og annen forurensning av vassdragene, anordne sperregitter foran tappetunneler og utløpet av kraftstasjonene hvis kostnadene med tiltakene står i rimelig forhold til det som oppnås, samt dekke utgiftene til ekstraordinært jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

II.

For å avhjelpe skadevirkninger av reguleringene og av utbyggingen plikter konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement eller den dette bemyndiger

- å sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også smolt og annen flerårig fisk) av det antall, de arter og stammer, den størrelse og kvalitet, og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes.
- å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser, herunder langtidsundersøkelser og å delta i fellesfinansiering av større biologiske undersøkelser som omfatter de populasjoner som berøres av utbyggingene og reguleringene,
- å foreta utfiskinger (uttynninger) dersom reguleringene fører til overbefolkning eller forverring av de naturlige forhold.
- å utføre tiltak i terrenget for å sikre villreinens passasje forbi Blåsjømagasinet mellom Undeknutvatnet og Flingrevatnet.

III.

Før reguleringene og overføringene tas i bruk plikter konsesjonæren å innbetale til kommunene i distriktet kr. 500 000 til et fond hvis renter etter nærmere bestemmelse av kommunestyrene anvendes til opphjør av fisket. Fondets fordeling mellom kommunene fastsettes av vedkommende departement.

IV.

Vedkommende departement kan fastsette plikt til å delta med andelsinnskudd i fellesanlegg for klekking og oppdrett av laks- og sjøaure.

V.

Reguleringsanleggets eier plikter å slippe de vassmengder i Suldalslågen — og på den måte — som er fastlagt i post 2 i vedlagte manøvreringsreglement.

VI.

Dersom det som følge av kraftutbyggingene og reguleringene oppstår skader som berører vilt- og fiskebestandene i området, tilpliktes konsesjonæren utover det som er nevnt ovenfor å bekoste ytterligere tiltak som departementet bestemmer, såfremt omkostningene står i rimelig forhold til det som derved vinnes.

VII.

Dersom vedkommende departement finner det nødvendig å stoppe villreinjakten i følgende områder:

- a) Områdene nedenfor dammen ved Øvre Storevatn,
- b) Områdene nedenfor dammen ved Førrevatn,
- c) Områdene mellom Undeknutvatn og Flin-grevatn,

skal utgiftene som måtte oppstå ved at disse områder vernes mot villreinjakt bekostes av reguleringsanleggets eier.

VIII.

Dersom departementet bestemmer det, skal reguleringsanleggets eier bekoste utbedring av eksisterende laksetrapp eller eventuelt bygging av nye trapper i Sandsfossen, samt dekke utgifter forbundet med ekspropriasjon av grunn- og fiskeretter forbundet med disse tiltak.

IX.

Planene for utløpet av Suldalsvatn skal forelegges Direktoratet for vilt og ferskvannsfiske. Dersom departementet bestemmer det, skal reguleringsanleggets eier bekoste bygging av laksetrapp ved utløpet av Suldalsvatn, samt dekke utgifter forbundet med ekspropriasjon av grunn- og fiskeretter forbundet med disse tiltak.

10.

Anleggets eier plikter, dersom departementet finner det nødvendig, å utføre og vedlikeholde grunndammer (terskler) i de elvestrekninger som berøres av reguleringene og overføringene.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig deretter. Utførelsen undergis offentlig tilsyn. Utgifter i forbindelse med planlegging og tilsyn utredes av kraftverket.

11.

De neddemte områder ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye, eller har over 8 cm stammediameter målt i 25 cm's høyde. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm

høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Rydding skal være fullført senest to år etter første neddemming av vedkommende areal.

Ryddingen skal så vidt mulig unngås lagt til yngletiden for småvilt.

12.

Reguleringsanleggenes eier er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og deres familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Reguleringsanleggenes eier plikter helt eller delvis å dekke utgiftene til fjellplan etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement. Til reguleringsplanarbeide m. v. yter reguleringsanleggenes eier kr. 500 000 til såvel Suldal som Hjelmeland kommune.

13.

Reguleringsanleggenes eier plikter før arbeidet påbegynnes å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anleggene, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 100 000 til rådighet for almindelig virksomhet og gesitlig betjening etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

14.

Reguleringsanleggenes eier plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge departementet detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betale, av anleggenes eier.

15.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

16.

Reguleringsanleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de

hydrologiske observasjoner som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

17.

De partier av isen på magasinene under 600 m-nivået som mister sin bæreevne på grunn av regulerings- og overføringene skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten, insirkles det svekkede parti med tau festet til påler som settes fast i isen med passende mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflaten på mellom 0,5 og 1 m.

På egnede steder ved Blåsjo skal det settes opp varselsskilt som gjør oppmerksom på at forholdene på sjøen er stadig skiftende og derfor farlige for båttrafikk.

Sikre løyper for skiløping skal anvises.

Fastboende langs Førreåna orienteres om flomslippingen og det varsles dessuten ved oppslag på steder langs elva.

Eventuell vassslipping i Ulladalsåno varsles likeledes ved oppslag på egnede steder ved elva.

Ved Hylen kraftverk anordnes forbislipingsmuligheter for driftsvatnet.

18.

Reguleringsanleggenes eier er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne økning av kraften (beregnet som angitt i post 2). Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major,

streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av departementet.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

19.

Ved reguleringsanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at reguleringsanleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Reguleringsanleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

20.

Reguleringsanleggenes eier plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Anleggenes eier skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og ut-

gifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Plassering av stein- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Eierne plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidig hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

21.

Kongen kan fastsette ytterligere vilkår overfor reguleringsanleggets eier for å unngå eller avbøte skader på naturen, ulemper for friluftslivet og skade på kulturverninteressene. Vilåarene må stå i rimelig forhold til det som kan ventes oppnådd.

22.

Reguleringsanleggenes eier plikter å avgi det til fløting i Suldalslågen nødvendige vann etter skjønns bestemmelse dersom ikke transporten av trevirket ordnes på annen måte.

23.

Reguleringsanleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av reguleringsanleggenes eier etter nærmere regler som fastsettes av departementet.

24.

Reguleringsbestemmelsene skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Departementet kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.